

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 528 din 26.11.2012

Dosar nr: 443/2012

Petiția nr: 5107/15.10.2012

Petent: S N

Reclamat: Comisariatul Judetean pentru Protecția Consumatorului Mureș

Obiect: Neafișarea denumirii instituției și în limba maghiară. Domeniu: acces la servicii. Criteriu: limbă și apartenență etnică (maghiară).

I. Numele și sediul părților

I.1. Numele și domiciliul petenților

I.1.1. S N

I.2. Numele, domiciliul procedural și sediul reclamațiilor

I.2.1. Comisariatul Judetean pentru Protecția Consumatorului Mureș, .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul arată că reclamatul nu a afișat denumirea instituției și în limba maghiară.

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 06.11.2012 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

3.3. La audierea din 06.11.2012 părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 510715.10.2012**, arată că reclamatul nu a afișat denumirea instituției și în limba maghiară.

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamatul, prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 5410/05.11.2012, arată că nu are personalitate juridică și a făcut demersuri pentru soluționarea problemei.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că reclamatul nu a afișat denumirea instituției și în limba maghiară

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.3. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.4. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin **O.G. nr. 137/2000**, nici prin **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO).

5.5. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.6. În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „*dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să*

trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

5.7. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

5.8. Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.”).

5.9. Astfel se poate constata existența unei diferențieri între persoanele de limbă maternă română și persoanele de limbă maternă maghiară prin lipsa afișării și în limba maghiară a unor informații publice (denumirea instituțiilor face parte din această categorie de informații) din partea instituțiilor reclamate. CEDO consideră că statele au o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. Legislația din România (**Legea administrației publice locale**) stabilește procentul de 20% pentru o minoritate etnică ca justificând o distincție de tratament. Acest procent, chiar dacă nu este aplicabil autorităților care nu fac parte din administrația publică locală (pentru că **Legea administrației locale** nu stabilește *expressis verbis* un astfel de procent și pentru ele), voința legiuitorului de a stabili o astfel de limită este evidentă, în caz contrar ar putea apare solicitări privind traducerea unor informații publice în zone unde comunitățile etnice nu sunt suficient reprezentate. Mai mult, România, prin **Legea nr. 282/2007**, a ratificat **Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare**, lege care, la art. 7, stabilește: „Prin sintagma zonă în cadrul căreia o limbă regională sau minoritară este folosită, prevăzută la art. 1 paragraful b) din Cartă, se înțelege unitățile administrativ-teritoriale în care o limbă regională sau minoritară este folosită de cel puțin 20% din numărul locuitorilor acelei unități administrativ-teritoriale.” Situațiile diferite tratate în mod identic reprezintă o diferențiere

5.10. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.11. În conformitate cu prevederile **Convenției internaționale privind combaterea tuturor formelor de discriminare rasială**, adoptată de Adunarea generală a ONU la 21 decembrie 1965, „expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică” (art. 1 alin. 1), prin urmare orice discriminare etnică practic intră în categoria de discriminare rasială. Mai mult, conform practicii internaționale în domeniu, dacă există o legătură strânsă între o limbă și o comunitate etnică, o religie și o comunitate etnică, discriminarea pe criteriul limbii sau religiei se poate considera tot a fi discriminare rasială. În concluzie pentru cauza în față se poate stabili că sunt incidente tratatele internaționale privind discriminarea rasială.

5.12. Legătura de cauzalitate este evidentă: informațiile de interes public nu au fost publicate deloc sau au fost publicate doar parțial pe paginile de interent ale autorităților reclamate și în limba maghiară.

5.13. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de

legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „*Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]*”, art. 2 alin. 1: [...], „*restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]*”, **Protocolul nr. 12**, art. 1 alin. 1: „*Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]*”.

5.14. Dreptul restrâns este cel de acces la informații de interes public, garantat prin art. 31 al **Constituției României**. Colegiul director consideră că toate inscripțiile și informațiile legate de activitatea autorităților publice reprezintă astfel de informații, prin urmare în condițiile arătate la pct. 5.9. ele trebuie traduse în limba comunităților etnice care ating procentul de 20% din populația totală din raza geografică a autorității respective. **Legea nr. 282/2007** prevede dreptul privind utilizarea limbii maghiare în domeniul art. 10 al **Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare**, care nu se referă în mod exclusiv la autorități administrative ci la toate serviciile publice, categorie din care face parte instituția reclamată.

5.15. În concluzie, sunt incidente prevederile art. 2 alin. 1 a **O.G. nr. 137/2000**, republicată. Neafișarea denumirii instituției reclamate și în limba maghiară reprezintă discriminare directă, întrucât se crează o deosebire pe bază de limbă care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la informație.

5.16. Având în vedere cele arătate la pct. 5.4., Colegiul director a analizat și existența unei justificări obiective, care include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Privind justificarea obiectivă, prin juresprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții**

împotriva Cehiei, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

5.17. Colegiul director constată că partea reclamată nu a invocat o justificare obiectivă, dar a precizat că a făcut demersuri pentru soluțierea problemei.

5.18. CNCD în mod constant a constatat discriminarea în situațiile în care paginile de internet ale unor autorități publice din județele Harghita și Covasna nu au conținut informații identice și postate fără întârziere și în limba română, față de informațiile postate în limba maghiară, chiar dacă populația română nu a atins procentul de 20% în respectivele localități, având în vedere și faptul că limba română are statut de limbă oficială. În mod similar CNCD a constatat constant discriminarea în situațiile în care paginile de internet ale unor autorități publice, în localități sau județe unde procentul comunității maghiare este peste 20%, nu au fost traduse integral în limba maghiară. Există și o decizie definitivă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (**Decizia nr. 6048/14.12.2011**) care constată legalitatea unei astfel de hotărâri (inclusiv cu aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 400 lei), împotriva primarului municipiului Tîrgu Mureș, care a postat doar parțial informații în limba maghiară.

5.18. Colegiul director arată că în conformitate cu **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, publicată în **Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000**, art. 15, sancțiunile aplicate pentru discriminarea etnică trebuie să fie eficiente și proporționale.

5.19. CEDO a arătat în mod repetat că discriminarea etnică este cea mai gravă formă de discriminare, în unele situații reprezintă în sine un tratament degradant în sensul art. 3 al **Convenției (MOLDOVAN și alții nr. 2 împotriva ROMÂNIEI**, nr. 41138/98 și 64320/01, 12 iulie 2005, § 111).

5.20. Având în vedere faptul că reclamatul a început demersuri pentru remedierea situației, Colegiul director consideră că este suficientă formularea unei recomandări.

5.21. Se recomandă Comisariatului Judetean pentru Protecția Consumatorului Mureș să remedieze situația.

5.22. Colegiul director, prin titularul de dosar, va monitoriza respectarea recomandării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Neafișarea denumirii Comisariatului Judetean pentru Protecția Consumatorului Mureș și în limba maghiară reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10 lit. h al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;

2. Recomandă Comisariatului Judetean pentru Protecția Consumatorului Mureș să remedieze situația;

3. Clasarea dosarului;

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI TEODORA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 05.12.2012

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H.I.